

Psykologer og psykisk helse

Psykologbevegelse

Bjørnar Olsen
Sjefredaktør

– PSYKOLOGER er i ferd med å skape et sterkt og potent privat psykologmarked, parallelt og i konkurranse med de offentlige psykologtjenestene, som mange psykologer opplever som et rigid og lite fleksibelt behandlingssystem, sier Inger-Margrete Svendsen i denne utgaven (se side 326). Hun mistenker at psykologer med visjoner for psykisk helsevern frustreres over NPM-regimet, en frustrasjon som leder til at de etablerer private psykologklinikker. Slik skaper psykologenes individuelle valg endringer i helsetjenestetilbudet, en utvikling hun mener vi bør diskutere og forholde oss til.

I **uformelle samtaler** forteller flere at de fornemmer noe lignende, og legger gjerne til at disse nye virksomhetene mer synes å springe ut av en metode eller terapeutisk retning enn av mer eklektiske, integrative tilnærminger. I så fall har vi en utvikling der man tar utgangspunkt i, eller selv skaper, «terapifranchiser».

Likevel finner man at interessekonflikter i forskning på psykososiale intervensjoner sjelden oppgis

Det er verken noe galt i å bygge egne virksomheter eller basere seg på spesifikke metoder. Men som Iona-Alina Cristea og John P.A. Ioannidis nylig beskrev i *JAMA Psychiatry* (11. april), har psykososiale intervensjoner de samme interessekonfliktene som vi finner innenfor medisinen. Det kan handle om at fagpersonene selv eier utdanninger som leder frem til at man sertifiseres som veileder eller behandler, at man tilbyr apper og testmateriell, eller at man er del av fagmiljøer som fremmer visse behandlingsformer. Likevel finner man at interessekonflikter i forskning på psykososiale intervensjoner sjelden oppgis.

Et privat tilbud med tydelig forankring i enkeltmetoder trenger ikke innebære noen større fare for interessekonflikter enn offentlige tilbud. Og skillet mellom det offentlige og det private er heller ikke absolutt, da det offentlige også kjøper tjenester fra de private virksomhetene, samarbeider om kurs og kompetanseheving, yter støtte som sikrer stabil drift, og – ikke minst – selv driver atskillig tjenesteutvikling i samarbeid med driftige gründere. Men både det offentlige og det private vil være tjent med større transparens. For selv om interessekonflikter ifølge Cristea og Ioannidis ikke trenger å bety at forskningen, terapeutene eller metodene har svakheter, vil transparens hjelpe oss til å forstå hvem i dette tjenestemarkedet som gjør hva, hvordan og hvorfor.